

Gras aan de gang houden wapen tegen kroonroest

Sturen op smakelijkheid

Voor een goede melkproductie van weidend vee is een goede grasopname een eerste vereiste. Dat geldt zeker bij hoogproductief melkvee, dat veel energie en eiwit moet opnemen. Een belangrijke factor bij de grasopname is de smakelijkheid. Veehouders kunnen die op verschillende manieren beïnvloeden.

De grasopname wordt beïnvloed door een heel aantal factoren. Denk aan het grasaanbod per dier per dag, gewasstructuur, grassoorten, verzadigend effect en niet te vergeten de smakelijkheid. Immers, net als mensen eten ook koeien het liefst iets dat lekker smaakt.

Koeien hebben een voorkeur voor gras in

een bepaalde toestand. Die toestand heeft betrekking op de structuur van het gras (verhouding groene bladmassa en stengels, samenstelling grasbestand en morfologische kenmerken als beharing), op inhoudsstoffen (gehalte organische bestanddelen als suikers, eiwit en gehalte mineralen als kalium, natrium en silicium) en op de

omstandigheden waarin het gras verkeert (verontreiniging, aanwezigheid van bossen, vochtigheid en ziekten als kroonroest).

Bemesting

Sturing van de smakelijkheid kan deels via bemesting. Het gaat dan vooral om sturing

Wapen je tegen kroonroest

Het belangrijkste wapen in de strijd tegen kroonroest is proberen het gras aan de gang te houden. Dat betekent onder meer:

- Voorkom groei stagnatie. Zorg, voor zover mogelijk, voor voldoende vocht en voedingsstoffen.
- Maai voldoende percelen zodat er voldoende jong gras beschikbaar is. Overweeg om van vier dagen beweiding terug te gaan naar drie of twee dagen, waardoor er minder vervuiling is van het perceel.
- Geef in juli 10 tot 15 kuub mest per hectare aan maaipercelen, zodat er geen tekort aan stikstof, fosfaat en kali is. Gebruik uitsluitend Kalkammonsalpeter als meststof bij beweiding.
- Gebruik bij (her)inzaai een mengsel van tetraploid en diploid Engels raaigras. Tetraploïde rassen geven een opener zode en vertonen daardoor minder snel roestvorming.
- Meng eventueel klaver door het gras. Een mengsel van gras en klaver vertoont minder roest dan een monocultuur Engels raaigras.
- Gebruik bij herinzaai roestresistente rassen.

van het natriumgehalte en vermindering van de aantasting met kroonroest. Engels raaigras bijvoorbeeld reageert positief op een natriumbemesting. Een hoger natriumgehalte leidt weer tot een hogere grasopname (halve tot een hele kilo drogestof per koe per dag) en hogere melk- en vetproductie. Is er bij de voorjaarsbemesting niet specifiek op natrium bemest, en loopt de smakelijkheid duidelijk terug, dan is het advies het gras eenmalig te bemesten met Nakamag of landbouwzout (100 kilo per hectare). Deze laatste meststof heeft de voorkeur op percelen met een laag calciumgehalte. Ook het gehalte aan kalium is stuurbaar, maar de effecten op de voorkeur dan wel de opname zijn beperkt en een overmaat aan kalium moet worden voorkomen.

Een ander belangrijk sturingsmoment is bij de herinzaai van grasland. Dan kunnen roestresistente rassen van Engels raaigras worden gezaaid en kunnen andere

smakelijke soorten als klaver, timothee of beemdlangbloem worden geïntroduceerd in de grasmat.

In het graslandgebruik zijn er mogelijkheden om de smakelijkheid te sturen via het moment van inscharen en de mate van afweiden. Voor goed afweiden is het belangrijk dat de dieren 'hongerig' de wei in gaan. Het systeem waarbij de dieren meer gedwongen worden om gras scherp af te weiden, kan voordelen hebben voor de grasbenutting per hectare. Vooral in het kader van kostprijsverlaging kan dit zinvol zijn. Bij het maken van deze afweging is het wel zinvol om alle technische, economische en milieu-aspecten mee te nemen.

Kroonroest

Smakelijk gras bevat niet alleen voldoende suikers, maar is ook vrij van de schimmelziekte kroonroest (*Puccinia coronata*). Kroonroest

vormt een oranje-bruin laagje (sporenhoopjes) op het gras, waardoor de chlorofylkorrels in het blad geen zonlicht meer opvangen. Hierdoor wordt de vorming van glucose (suiker) geremd. Kroonroest geeft een bittere smaak en komt voornamelijk voor bij Engels raaigras. Bij tetraploïde variëteiten van Engels raaigras is in vergelijking met de diploïde rassen de aantasting meestal minder ernstig. Kroonroest heeft overigens alleen invloed op de smakelijkheid en zorgt voor meer weideresten; het heeft geen invloed op de voederwaarde van het gras.

Waar je als veehouder helaas weinig aan kunt doen, zijn omstandigheden als zware dauwnachten en hoge luchtvochtigheid overdag. Beiden werken kroonroestverhogend. Waar je wel iets aan kunt doen, is een dichte grasmat die lang vochtig blijft. Meer tetraploïde rassen en sneller maaien/weiden van de latere sneden (zie kader) zorgen voor een opener gewas dat minder vatbaar is voor kroonroest. ■

Wedstrijd Topkuil 2012 populair

De wedstrijd voor de beste voorjaarskuil, Topkuil 2012, blijkt populair onder melkveehouders. Melkvee.nl heeft al honderden aanmeldingen binnen. Tot aan het eind van deze maand kan nog worden deelgenomen. Met het ter perse gaan van deze editie bestaat de top vijf uit: G. Jochems uit Weerselo (Ov.), J. Siebes uit Laag Keppel (Gld.), Jan Leenaars uit Hoozebeek (N.-Br.), H. Driessen uit Lengel (Gld.) en R. Schellekens uit Goirle (N.-Br.).

Wanneer u over de uitslag van het kuilmonster van uw voorjaarskuil beschikt, kunt u ook deelnemen. Dat doet u door de kuiluitslag samen met enkele bedrijfsgegevens in te vullen. U ziet dan ook direct hoe uw graskuil scoort ten opzichte van de ideale graskuil en die van uw collega-melkveehouders. Deelnemers maken kans op een interessant prijzenpakket, ook als uw graskuil niet tot de besten behoort. Deelnemen kan nog tot en met 1 september. Kijk voor meer informatie op www.topkuil.nl.